Írta: Pató Selam
2011. július 03. vasárnap, 21:41 - Módosítás: 2011. július 12. kedd, 17:00

2011. június 18-19.-én hatodik alkalommal került sor Endrefalván a Ménes-patak Menti Játékfesztivál és Kiállítás „Európai népek játékai” című programjára, mely a szépen ápolt, impozáns község három helyszínén zajlott egyidejűleg.

A Művelődési Házban érdekes, színes játékkiállítást csodálhattak meg az érdeklődők, melyek különféle gyűjteményekből, korok, népek, tájegységek szerint kerültek bemutatásra. Az európai népek mesevilágához kapcsolódó mesefigurák, babák, építő-és társasjátékok mellett külön helységben pompáztak a spanyol, angol, portugál történelmi vitorlás hajók makettjei.

A Templomkertben sátrakban sorakoztak fel az ősi, részben cigány mesterségeket és kézművességeket, azoknak a művelését helyben bemutató mesterek. A kirakodó vásár mellett folyt a kézműves foglalkozás, kosárfonás, horgolás, rajzolás. Tehetséges gyermekek sokasága bizonyította be ügyességét, zsendülő művészi látásmódját.

Kiállítást nyitott sátrában Farkas Ottó, aki 54 négyzetméteren felmakettezett hagyományos roma életmód komplexumából hozott magával bemutatásra szánt érdekes, bájos részleteket. Külön sátorban készített karikatúrákat a jelentkezőkről Dluhopolszky László, a Ludas Matyi egykori főszerkesztője, s rögtönöztem jómagam is kiállítást a gyermekek képzőművészeti foglalkoztatása mellett.

Gyönyörű, gazdag könyvválasztékával a cigány kultúra legmagasabb szintjét képviselte

a Cigány Tudományos és Művészeti Társaság könyvsátra, a kultúra minden attitűdjére kiterjedő kínálata. A már hagyományossá vált atmoszférában, cigány, magyar és indiai zászlók alatt, füstölő-rudak szantál-illata mellett, jelképekkel berendezett sátorban dedikált Rostás-Farkas György Babérkoszorús író-költő, a társaság elnöke. Jelenléte nagy örömet szerzett a nagy arányban romák lakta térségben.

A fesztivál harmadik helyszínén arról gondoskodtak a szervezők, hogy a szemet-lelket gyönyörködtető, érdekfeszítő látványosságok és tevékenységek mellett ízes falatok is kerüljenek a vendégek asztalára. Tudjuk -, a közös étkezés sokszor a legértékesebb beszélgetések színtere is. Így kerülhetett sor arra, hogy a kistérség polgármestereivel is elgondolkodtató kérdéseket vetettünk fel az asztal mellett.

A nagyjából félezer lelket számláló Szalmatercs polgármestere, Szentes Dezső arról mesélt, hogy települése 20%-ban roma lakosságú, s közöttük egy fő sincs, akinek munkaviszonya lenne.

Az 1200 fős lélekszámú Endrefalván sem jobb a helyzet: Csóri Ágnes polgármester asszony egy (!) cigányemberről tud, akinek állandó munkahelye van. A városfejlesztés uniós forrásból finanszírozott munkálatai révén a közelmúltban szépen felújított, példaértékű általános iskolába 95%-ban roma származású tanulók járnak, szociálisan valamennyien halmozottan hátrányos helyzetűek.

Antalné Varga Katalin endrefalvai iskolaigazgató küldetéstudattal vezeti az intézményt, melynek már több, mint 30 éve kötelékében áll, s ahonnan csak az elmúlt évben a végzős diákok 100%-a középiskolai felvételt nyert.

Munkaerő-kereslet azonban ebben a nógrádi régióban egyáltalán nincs; napszámban végzett idénymunkából és ún. feketemunkából élnek az itteniek, tengetik életüket napról-napra. A városkép pedig tanúskodik arról, milyen igényes, szorgalmas emberek lakják e vidéket. Az egzisztenciális nyomorból mégsem mutatkozik kitörési lehetőség, mert a megélhetés kényszere a továbbtanulási intézményekről való lemorzsolódást eredményezi, s a felnőtt lakosság végzettsége csupán 8 osztály.

Pedig kiemelkedően tehetséges gyermekek fészke ez a hely, ahogy arról meggyőződhettünk a fesztivált kísérő zenei produkcióból, nevezetesen a piricsi polgármester-házaspár kisfiának virtuóz gitárjátékából is csakúgy, mint a kézműves-foglalkozáson alkotó gyermekek munkáiból.

Ahogy Szalmatercs polgármestere elmesélte, az állam csak 40%-os önerő biztosítása mellett finanszírozza további 60%-kal a közintézmények munkatársainak bérezését is, így a településeknek olyan vállalkozási rendszereket kellene tudniuk kiépíteni, melyeknek bevételéből biztosítani tudnák a köz- és oktatási intézmények fenntartásához szükséges önrészt. Vállalkozási, iparűzési s egyéb adókból sem tudják megteremteni az optimális forrásokat, hiszen a térségben nincs foglalkoztatási- és munkaerő-piac. A közmunka végeztetése az egyetlen, amelyet lehetőségként fel tud kínálni az önkormányzat a szociális segélyből élők körében, azonban annak keretei is behatároltak, s fedezete biztosítása ugyancsak ingatag.

Szentes Dezső elmesélte, mekkora emberi kihívás immár negyedik ciklusában igyekezni eleget tenni az egzisztenciálisan veszélyeztetett, segélykéréseikkel személyesen őhozzá forduló lakosoknak, akiknek gyógyszerre, élelemre, fűtésre, ruházkodásra van szükségük -, mindezek

biztosításához azonban nem jutnak keresőtevékenység

hez.

Ami viszont követendő példa lehet a polgármesterek elbeszéléséből, az a térségben rájuk jellemző összetartás: mint mondták, a régió hét polgármestere jóban-rosszban szorosan együttműködik, hét település sorsát viselik szívükön mindnyájan közösen.

Ez az elkötelezettség, erős kistérségi kohéziós lelkület mutatkozott meg a Tóth András szervezésében megvalósult Európai Népek 6. Játékfesztiválján is, melynek örömmel és szeretettel voltunk résztvevői.

Írta: Pató Selam
2011. július 03. vasárnap, 21:41 - Módosítás: 2011. július 12. kedd, 17:00

